

Proč vystavovali obraz T. G. Masaryka?

Vzdělávací cíl: Žáci identifikují a popíší symbolické významy spojené s postavou T. G. Masaryka. Na základě úryvku z dobové kroniky zjistí a vlastními slovy vysvětlí, jak vnímala veřejně vystavený Masarykův portrét společnost v roce 1968.

Klíčová slova: *politický vývoj ČSR, masová kultura, symbolický význam, dobové perspektivy, formulujeme hypotézu*

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ OBRAZU T. G. MASARYKA (5 min.)

Prohlížení fotografie za pomoci lupy a čtení popisku.

2 ANALÝZA OBRAZU (5 min.)

Označování důležitých prvků obrazu a popis zobrazení prezidenta.

Žáci mohou označit tyto prvky: místo a objekt v pozadí (obecně zámek či zámecká zahrada, konkrétně Lány), roční doba (podzim), kůň, pěšina, strom, prezident Masaryk a jeho oděv (čapka furažka, rajtky, jezdecké boty, rukavice), technika malby atd. Mohli by si povšimnout rozměrů obrazu.

3 ČTENÍ LÁNSKÉ KRONIKY (5 min.)

Čtení textu a označování pasáží, které se týkají obrazu.

Text pochází z lánské obecní kroniky z roku 1968. Žáci v něm mohou označit několik informací: kdy a kde byl obraz vystaven, kdo byl jeho autorem, jaké měl rozměry. Případně vyznačují i předměty, které byly vystaveny spolu s obrazem (jezdecký oblek). Zmínka o velké návštěvnosti (statisíce lidí) podněcuje zamýšlení nad významem T. G. M. pro společnost v roce 1968.

4 INTERPRETACE (15 min.)

Diskuse nad otázkami a zápis odpovědí do textových polí: **?** Jaké vlastnosti prezidenta obraz zdůrazňuje? **?** Čím mohl oslovit veřejnost v roce 1968?

Žáci mohou najít: Masaryk je ukázán jako vážný, důstojný muž, voják. Jezdecký portrét je tradičně spojován s postavou panovníka. Malba ukazuje patriarchální obraz vůdce - prezidenta osvoboditele, který je starostlivý a upírá pohled na diváka. Učitel může doplnit další informace: obraz byl pořízen pro účely reprezentace, byl reprodukován jako pohlednice, a sloužil tak ke komunikaci politických témat s širokou veřejností. Zápis z kroniky si žáci v ideálním případě spojí s historickým kontextem roku 1968 a snahou o demokratizaci socialismu. Uvědomí si, že Masaryk byl jedním ze symbolů dobového úsilí o reformu politiky.

Dobovou veřejnost mohl oslovit jako připomínka slavné minulosti, doklad demokratických tradic národa, zosobnění hodnot, jež si spojovali s probíhající reformou socialismu.

Další možnosti zapojení do výkladu:**Poznámky:**

- a) *Analýzu obrazu lze podpořit srovnáním s fotografickou technikou a otázkou, v čem se malba liší od fotografie a proč asi monumentální plátno vzniklo.*
- b) *Učitel může obrátit pozornost k současné politické kultuře a reflektovat, jak jsou zobrazování nejen prezidenti ČR, ale i další politici i mimo české prostředí. Obraz T. G. M. může posloužit jako výchozí srovnávací plocha.*